

αργαλειός

Σάββατο, 16 Ιουνίου 2012
10:51 πμ

αργαλειός

ΣΗΜΑΣΙΑ: Εργαλείο για την κατασκευή υφασμάτων (ύφανση)

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ: Ο αργαλειός ως οικιακό εργαλείο είναι αρχαιότατο και αναφέρεται από τον Όμηρο ως ιστός. Η Πηνελόπη ύφαινε τη μέρα και ξεϋφαινε τη νύχτα για να ξεγελά με τον τρόπο αυτό τους "μνηστήρες" ώστε να την περιμένουν ώσπου να τελειώσει το "διασίδι" της. Η θεά Αθηνά στην αρχαιότητα προστάτευε την υφαντική τέχνη γι' αυτό ονομαζόταν "Εργάνη Αθηνά".

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ: Ελληνιστικό «εργαλείον» > ενα εργαλείον > ενα(ε)ργαλείον> αργαλείον> αργαλειός.

Ποίηση

Πολλά από τα δημοτικά μας τραγούδια είναι αφιερωμένα στον αργαλειό και την ύφανση.

Αργύρη Εφταλιώτη «Ο Αργαλειός»

Πέρανα, σαΐτα μου γοργή, με τὸ φιλό μετάξι,
νάρθει ὁ καλός μου τὴ Λαμπρὴ νὰ βρεῖ χρυσὰ ν' ἀλλάξει,
Τάκου τάκου ὁ ἀργαλειός μου,
τάκου κι ἔρχεται ὁ καλός μου.
Μαντήλι ἀπὸ τὸ δάκρυσμα δὲν τοῦμεινε στὰ ξένα.
Ἀρχοντοποῦλες τὸν ζητοῦν κι αὐτὸς πονεῖ γιὰ μένα.
Τάκου τάκου στὴν αὐλή μου,
ὥσπου νάρθει τὸ πουλί μου.
Ἐγὼ τὸ φάδι θὰ γενῶ κι ἐκεῖνος τὸ στημόνι,
ποὺ νὰ μπλεχτεῖ μὲς στὸ πανὶ καὶ πιά νὰ μὴ γλυτώνει.
Τάκου καὶ σὲ λίγο φτάνει
γιὰ φιλι καὶ γιὰ στεφάνι.
Πέτα, σαΐτα μου γοργή, χτύπα, χρυσό μου χτένι,
ἢ ἀτέλειωτη Σαρακοστὴ μερόνυχτο νὰ γένει.
Τάκου τάκου ὁ ἀργαλειός μου,
τάκου κι ἔρχεται ὁ καλός μου.

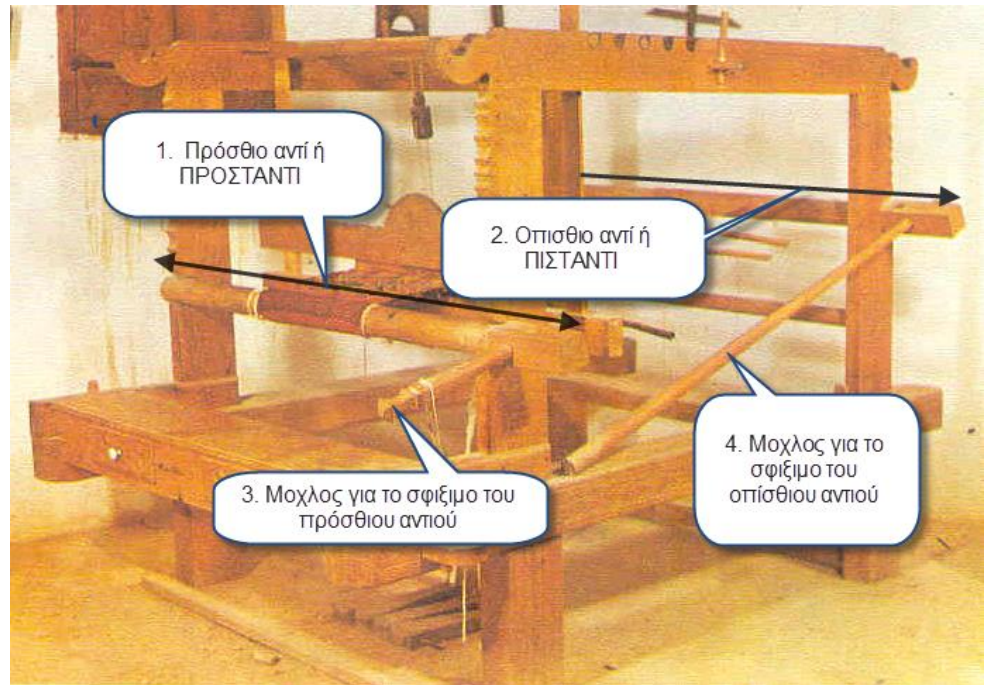
Σαραναπεντε Κυριακες

Σαράντα πέντε Κυριακές
κι εξήντα δυό Δευτέρες
δὲν εἶδα τὴν ἀγάπη μου.
Εψὲς τὴν εἶδα μοναχά
στὸν αργαλειό νὰ υφαίνει .
Εἶχεν ἀσημένιον αργαλειό
καὶ φιλντισένιο χτένι
καὶ τὴ σαΐτα ὅλο μαργαριτάρι.

2042.93

ΕΙΚΟΝΕΣ

1. ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ:

Ιστός, Ιστάρι

ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ

Φάδι < υφάδιον

Στημόνι < στήμων

Αντί < αντιον

Αυτό που βρίσκεται απεναντι

Πβλ. τραγουδι

Γιατί με δέρνεις μάνα με τ'αργαλειού τ'αντί

Προφανώς δεν την εδερνε με το αντι γιατί θα την σκοτωνε.

Το αντι για να αφαιρεθεί θέλει πολλή δουλειά και μεχρι να το βγάλει η μάνα θα της περναγε ο θυμος. Προφανώς προκειται για ένα από τους δύο μοχλους που είναι σαν βέργες. (Βλ. Εικονα 1 σημ. 3 και 4)

Προστάντι

Πιστάντι

Ποδαρικό

Υφαντης, υφαντρα

Αναφαντάρης ή αράχνη (Κυπ)

ΦΡΑΣΕΙΣ

Εφτασε ο κομπος στο κτένι.

Επεστη οκαιρος να ληφθουν μετρα, να γινουν ριζικες αλλαγές.

ΠΗΓΕΣ: